

Din düşmanı bir ruh-u habis: Dr. Abdullah Cevdet

GÜNÜN TARİHİ: 29 Kasım 1932

Önce Kastamonu Lahikasından kısacık bir iktibas yapalım, konuya öyle devam edelim: “Risâle-i Nur’un Isparta’daki galebesi, zındıkları şaşırttı. Fakat bazı mütemerrid ve muannid ve ölen herifin ruh-u habîsi hükmünde bazı zındıklar, o mağlubiyete karşı gelmek fikriyle, baştan aşağı kadar Kur’ân ve Peygamber (asm) aleyhinde, ...mesleklerince söyledikleri tabirâtı başka bir tarzda o zındık herif istimal etmiş... Onun gibi Yahudi, mütemerrid ve dinsiz feylesoflarından ve Avrupa’nın zındıklarının eskiden beri Kur’ân ve Peygamberin (asm) hâlâtından medâr-ı tenkit buldukları noktaları, bu İslâm ismi altındaki zındık, kurnazcasına, safdil Müslümanlara ve Risâle-i Nur’u görmeyenlere dinlettirmek ve göstermek için öyle bir tarzda gitmiş ve küfrünü gizlemeye çalışmış ki, şeytanette, şeytandan ileri gitmiş.” (Age, s. 112)

B. Said Nursî’ye ait yukarıdaki paragrafta “Yahudi, mütemerrid, muannid, zındık ve ölen herifin ruh-u habîsi” tabirleri ile kast edilen kişi, 1932’de ölen İslâmiyet düşmanı Dr. Abdullah Cevdet’tir.

Önce Kürtçülük, ardından Türkçülük ve arada “Damızcılık” fikirleriyle de ünsalan bu karmakarışık ruh ve zihin dünyasının sahibi olan kişi, her ne kadar “Kürt kökenli bir Müslüman” diye biliniyor olsa da, Üstad Bediüzzaman ise, onun aslında bir “Yahudi zındık” olduğu kanaatinde.

* * *

Şimdi, 29 Kasım 1932’de İstanbul’da ölen bu şahsı biraz daha yakından tanımaya çalışalım.

Tıptan felsefeye, gazetecilikten siyasete, Kürtçülüktен Türkçülüğe, şairlikten yazarlığa, tercümeden telife kadar birçok sahada zirveye oynamış, sonunda ise dinsizlikte karar kılmış olan Dr. Abdullah Cevdet, onun bu dinsizlik yönü sebebiyle,

cenaze namazı kılınamadan defnedildi.

Uzun yıllar Yeni Asya’da yazan İ.Hakkı Konyalı, Dr. Cevdet’in cenaze töreni ile ilgili olarak şunları nakleder: “Abdullah Cevdet, Allah’a inanmadığını söylüyordu. İslâm harflerinin şiddetle aleyhindeydi. Dinî değerlerin çoğuna karşı olduğunu yazıp söylüyordu. İşte bu adam ölünce, cenazesi Ayasofya’ya getirildi. Öylece musalla taşında duruyordu. Hocalar da namaz kıldırmaya yanaşmıyordu. Bunun üzerine cenaze, belediyenin bir arabasına konularak götürüldü.” (15 Kasım 1983, Yeni Nesil)

İmanı gitti, karakteri değişti

Dr. Abdullah Cevdet, 1869’da Arapkir’de (Malatya) doğdu. Etnik kökeni itibariyle Kürt olarak biliniyor. Ancak, Kürtlerin ekserisi dindar ve onun babası da “tabur imamı” olmasına rağmen, kendisi zamanla adeta karakter değiştirircesine bambaşka bir şahsiyete büründü.

Tahsil hayatı da kısaca şöyledir: İlk tahsilini Arapkir’de ve Hozat’ta yaptıktan sonra Elaziz Askerî Rüşdiyesini bitirdi. Kuleli Askeri Tıbbiye İdadisinden de mezun olduktan sonra Mekteb-i Tıbbiye girdi. Buradan da doktor olarak mezun oldu.

Hayatının bu ilk devresinde, dinden maneviyattan tümüyle sıyrılmış değildi. Hatta, yazdığı bazı şiirlerinde kâinattaki ilâhî tekâmül kânununa dikkat çekici ifadeler bile kullanıyordu. İşte bir örnek:

Her zerrede temayül âyandır tekâmüle

Her soyda füyûz-u hüveyda-nümâ ile.

Bir nokta-i kemâle şitâb üzre kâinat;

Ol noktaya teveccüh ile yükselir hayat

(Bkz: B.S.Nursî; Muhakemat, 2. Mukaddeme; Kahriyat’tan naklen.)

İşte, başlangıçta bu düşüncede olan Dr. Abdullah Cevdet, zamanla değişerek, sırasıyla Kürtçü, Türkçü, maddecî, damızlıkçı ve dinsiz olup öyle gitmiş bir ruh-u habistir.

Dr. Dozy’e çanak tuttu

Dr. Abdullah Cevdet, İstanbul’da tutunmaya başladıktan sonra, yüzünü Batı’ya çevirdi ve daha çok Batılı filozofların tek yönlü eserlerini okuyup incelemeye başladı. Haliyle, bu eserlerin çok tesirinde kaldı. Gücü yettiğince bunları tercüme ile kendine ait İctihad yayınları arasında neşretti. Neşrettiği kitaplar arasında en çok tahripkâr olanı ise, Dr. Dozy’nin “Tarih-i İslâmiyet” isimli kitabıdır.

Dr. Cevdet, tercüme ettiği bu kitaba ayrıca kendisi bir “Önsöz” yazdı ki, bu da en az kitaptaki ifadeler kadar Hz. Muhammed’e (asm) yönelik tezyif ve hakaret unsurlarıyla doluydu. 1910’de bu kitap yasaklandı ve toplatıldı. Daha sonra iş mahkemelik oldu. Neticede “Peygambere hakaret” maddesinden, Dr. Cevdet suçlu bulundu. Temyiz aşaması çok uzun sürdü ve tam da cezanın uygulanması safhasına gelindiğinde, yeni Ankara hükümeti tarafından Osmanlı Şer’iye Mahkemeleri kapatıldı.

Böylelikle, dâva düştü ve Dr. Cevdet yeni yönetimce adeta kahraman olarak el üstünde tutulmaya başlandı. Ayrıca, kitapları yeniden basılarak tahsilli kesimin istifadesine(!) sunuldu.

Bu şahsın, ayrıca “Türk ırkının islâhı için” ortaya attığı “damızlık erkek ithali” şeklinde sapıkça fikirleri olmasına rağmen, yine de Kemalistlerin gözdesi olmayı başarabildi.

Ölümüne yakın bir zamanda yakınında bulunanların anlattıklarına göre, Dr. Abdullah Cevdet “Takıldı kaldı fikrim, bir nokta-i tevhitte” diye diye göçüp gitmiş.

Dr. A. Cevdet'in tercüme ettiği İslâm düşmanı Dr. Dozy'nin Tarih-i İslâmiyet isimli kitabı.